

[Discours nr 1, magazine voor de onderwijs-/opleidingsregio van het AMC]

Rubriek De Huismeester

[tekst: Daniëlle Kraft]

Sacha Lobatto, Tergooziekenhuizen Hilversum:
'Ik wil enthousiasme zien'

Nieuwsgierigheid, daar begint het allemaal mee, zegt Sacha Lobatto, internist-nefroloog, opleider en voorzitter van de Centrale Opleidingscommissie van de Tergooziekenhuizen. "Je wilt iets weten, begrijpen hoe dingen werken, dat is de uitdaging voor mij als arts en opleider. Pas als je iets snapt, kun je gaan behandelen én je kennis aan anderen overdragen. Met 'anderen' bedoelt Lobatto vooral aankomend artsen en specialisten. "Ik draag graag bij aan het creëren van een inhoudelijk goed en aantrekkelijk werk- en opleidingsklimaat."

Sacha Lobatto – die welluidende achternaam heeft hij van zijn Spaanse voorouders – is Amsterdammer van geboorte. Zijn vader was octrooigemachtigde, een 'beschermer van kennis'. Zoon Sacha koos voor het vergaren, toepassen en – ongepatenteerd – doorgeven van (medische) kennis. "Als jongen al wilde ik dokter worden", vertelt hij. Hij ging geneeskunde studeren in Leiden en raakte er als coassistent geïnteresseerd in de interne geneeskunde, vanwege het zoek- en denkwerk, dat zo eigen is aan dit brede, beschouwende specialisme. "Ik vind het leuk om te analyseren, om alle puzzelstukjes op hun plaats te krijgen." Nierziekten kregen later zijn bijzondere belangstelling, vooral gezien de relatie met andere ziekten en specialismen. Lobatto spreekt in dit verband van 'extra puzzelwerk'. De eerste twee jaar van zijn specialistenopleiding werkte Lobatto op de afdeling Interne geneeskunde van het voormalige Diaconessenhuis in Hilversum, daarna keerde hij terug op de nierafdeling van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). Hier kreeg hij ook de kans promotieonderzoek te doen. Het betrof onderzoek bij reumapatiënten naar de circulatie van toegediende immuuncomplexen in de bloedbaan. "Het boeiende van de nieren is dat ze een belangrijke rol spelen bij heel veel processen en aandoeningen", zegt Lobatto. En als er medicijnen worden voorgeschreven, vervullen de nieren al gauw een sleutelrol, omdat ze de afvalstoffen moeten verwerken. "De nieren doen eigenlijk altijd en overal mee."

Attitude

In 1987, na zijn promotie, kreeg de internist-nefroloog in het ziekenhuis in Hilversum een aanstelling als staflid. Aanvankelijk had hij vooral hematologie- en oncologiepatiënten onder zijn hoede, maar toen de dialyseafdeling van het ziekenhuis werd uitgebreid, droeg Lobatto hier actief aan bij. Sinds 1996 is hij als internist-nefroloog erkend opleider en binnen de groep internisten verantwoordelijk voor de eerste drie jaren van de AIOS. In die hoedanigheid volgt hij 'zijn' AIOS ook in de manier waarop zij de coassistenten begeleiden. "Ik wil dat aankomend internisten – en ook de coassistenten al – niet alleen kennis, kunde en vaardigheden leren, maar ook *begrijpen* wat bijvoorbeeld chronisch nierfalen voor de kwaliteit van leven van een patiënt betekent. Drie tot vier keer per week voor dialyse naar het ziekenhuis moeten, dat is echt zwaar. De aandoening heeft net als veel andere, chronische ziekten een enorme impact. Internisten in opleiding moeten dat snappen, en dat ook uitstralen. Dat inlevingsvermogen draagt bij aan hun attitude en bejegening, het maakt ze betere dokters. De opleider heeft hier mijns inziens een belangrijke taak in."

Enthousiasme

Enthousiasme voor het vak, ook zoiets. “Ik wil het bij assistenten zien en stimuleren”, zegt Lobatto. Hoewel onbedoeld, heeft hij dat enthousiasme thuis in zijn gezin goed overgebracht; Lobatto en zijn vrouw – zij heeft Russisch gestudeerd en heeft een (medisch) vertaalbureau – hebben drie zonen, van wie twee voor de geneeskunde hebben gekozen. De oudste heeft onlangs zijn studie afgerond, de middelste is er mee bezig. “Onze jongste is nu 15 en toont vooralsnog geen enkele ambitie om zijn broers te volgen”, zegt Sacha Lobatto lachend. “We zien wel. Hij mag het helemaal zelf weten.”

Een jongensgezin, met bijbehorende jongensdrukte; Sacha Lobatto heeft ervan genoten en geniet nu van de manier waarop zijn jongens zich ontwikkelen en hun eigen weg zoeken. Hijzelf lijkt een rots in de branding. “Ik ben over het algemeen, denk ik, tamelijk geduldig en toegankelijk, maar ik kan ook wel streng zijn. Ik geloof dat een deel van de assistenten mij zo ervaart. Het gaat dan eigenlijk altijd om inzet; als ik zie dat iemand beter kan dan hij of zij laat zien, dan kan ik dat moeilijk accepteren. Daar wil ik iemand ook op aanspreken, bij voorkeur natuurlijk positief en stimulerend. Dat is een techniek. Vroeger ging het min of meer vanzelf, je kwam als assistent bij je opleider thuis, je praatte samen met een glas wijn over het vak, over wat je als assistent goed en niet goed deed, over wat je wilde. Het was allemaal wat informeler; de opleider ontfermde zich een beetje over zijn assistenten. Nu is het zakelijker en gestructureerder; er zijn vier vaste beoordelingsmomenten per jaar, er zijn toetsen, evaluatiegesprekken en verslagen. Die beoordelingsgesprekken moeten aan bepaalde regels voldoen. In de teach the teacher-bijeenkomsten, die het AMC voor de eigen opleiders en die van de affiliatieziekenhuizen organiseert – specialisme-overstijgend dus – leren en oefenen we deze gesprekstechnieken. De rollenspellen die we daarbij doen kunnen behoorlijk confronterend zijn. Maar wel heel leerzaam.”

Netwerken

Ook over de inhoudelijke onderwijsdagen die het AMC per specialisme voor alle assistenten in de affiliatieregio organiseert, is Lobatto lovend. “Leerzaam en een gelegenheid bij uitstek voor de aankomend internisten om elkaar beter te leren kennen en te netwerken.” Alle opleiders Interne Geneeskunde – van het AMC en van de affiliatieziekenhuizen – komen als groep jaarlijks in Muiden bijeen om beleidszaken voor de regio te bespreken. “Dat is ook een goede gelegenheid om over een scala van zaken bij te praten, bijvoorbeeld hoe we het voor artsen aantrekkelijk kunnen maken om in onze regio in opleiding te komen.”

Daarnaast hebben de ‘interne’ opleiders in de OOR-regio tussen de bedrijven door geregeld onderling collegiaal overleg (over opleidingskwesaties en soms ook over zorginhoudelijke zaken), voeren de internisten een gezamenlijke sollicitatiecommissie en organiseren ze jaarlijks een klinische les die wordt gepresenteerd door een assistent. “We weten elkaar in onze regio gemakkelijk te vinden en kunnen onze assistenten gedurende het gehele opleidingstraject goed volgen. Dat komt hun ontwikkeling en dus het vak ten goede.”

Aantrekkelijkheid

Sacha Lobatto houdt van mensen. Van wat gezelligheid ook. Hij tennist en golft en luistert graag naar klassieke muziek. Ooit maakte hij zelf muziek – hij op de viool, zijn vrouw op de piano – maar dat schiet er de laatste jaren bij in. Te druk met patiënten, congressen, onderzoek en de opleiding van zijn assistenten. Ook ziekenhuisbreed is Lobatto actief aan het opleidingsfront. Eerst als lid, daarna – als vanzelf – als voorzitter van de Centrale Opleidingscommissie van Tergooiziekenhuizen. “Het leuke is dat je dan verder kijkt dan je eigen vak. Dat je voor het ziekenhuis als geheel bezig bent.” De commissie faciliteert en ondersteunt de opleiders, AIOS en co-assistenten in huis. “De uitdaging is vooral ons te

profileren als een aantrekkelijk ziekenhuis, waar aankomend specialisten graag komen voor werk en opleiding. In de praktijk betekent dat dat we vooral de randvoorwaarden goed proberen te regelen. Denk aan een goed geoutilleerde bibliotheek, rustige computerruimtes en korte lijnen tussen onze twee locaties. Daarnaast dragen sfeer, kwalitatief hoogstaande zorg en een goede bereikbaarheid van ons ziekenhuis bij aan onze aantrekkelijkheid, maar daar hebben we als opleidingscommissie uiteindelijk maar beperkte invloed op.”

Wat uiteraard ook bijdraagt aan de aantrekkingskracht van het ziekenhuis is het aantal opleidingen in huis. “Het opleidingsaanbod zegt iets over de kwaliteit van de zorg die je als ziekenhuis biedt. Je moet die bevoegdheid blijvend waarmaken. Dat houdt je scherp.” De Centrale Opleidingscommissie biedt ondersteuning bij (de voorbereiding van) visitaties. Vrij recent werden vier nieuwe opleidingen binnengehaald, waarmee het totaal van Tergooiziekenhuizen op twaalf komt. Lobatto: “We zijn in onze affiliatieregio een volwaardige partij.”

[Kader]

Feiten

Tergooiziekenhuizen is in oktober 2006 ontstaan uit een fusie tussen Ziekenhuis Gooi-Noord en Ziekenhuis Hilversum. Het ziekenhuis is gevestigd op twee locaties, in Hilversum en Blaricum, en heeft twee buitenpoli's, in Weesp en Almere. Tergooiziekenhuizen telt bijna 900 bedden, ruim 3600 medewerkers, onder wie 180 medisch specialisten en twaalf opleidingen: interne geneeskunde, KNO, pathologie, tropengeneeskunde, psychiatrie, chirurgie, dermatologie, orthopedie, neurologie, ziekenhuisfarmacie, gezondheidspsychologie en plastische chirurgie.